

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00127436899 -127819746
Konu : Soru Önergesi (7/49327)

23.10.2026

7/49327 GK 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.09.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1944618 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, İstanbul Milletvekili Sayın Elif ESEN tarafından verilen 7/49327 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı (2 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 0871C0FB-AD77-4767-B546-2BD38128734E

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Üniversiteler Mah. Dumlupınar Cad. No.151 Çankaya/ANKARA

Telefon No: (0312) 449 1338 Faks No: (0312) 449 13 41

e-Posta: a.narcioglu@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için:

AYŞEGÜL ÖZLÜK

Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni

Telefon No: (0312) 449 1338

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

İstanbul Milletvekili Sayın Elif ESEN'e Ait 7/49327 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-12) Bakanlığımızca adil, rekabetçi ve istikrarlı bir piyasa yapısının oluşturulması, tüketicilerin haksız fiyat artışlarına karşı korunması ve piyasa işleyişini bozucu uygulamaların önlenmesi amacıyla, ilgili mevzuat çerçevesinde denetim ve inceleme faaliyetleri kesintisiz olarak yürütülmektedir.

6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu (Kurul) oluşturulmuş olup, Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Yönetmeliği ile Kurulun oluşumu, görev ve yetkileri ile fahiş fiyat artışı ve stokçuluk uygulamalarına yönelik inceleme ve denetimlere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Sebze ve meyve ticareti ile iştigal eden işletmelere yönelik denetimler belirli bir olay veya soruşturma ile sınırlı olmayıp Bakanlığımızca sebze ve meyve ticareti düzenli olarak yakından takip edilmektedir. Farklı dönemlerde toptancı hallerinde faaliyet gösteren işletmeler ile sebze ve meyve ticaretiyle iştigal eden diğer işletmelere yönelik olarak resen veya Bakanlığımıza intikal eden başvuru ve şikâyetler üzerine çok sayıda inceleme ve denetim gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu denetimlerde Hal Kayıt Sistemi üzerinden elde edilen verilerden de yararlanılmış olup, bu çerçevede Kurul tarafından 2026 yılında yaklaşık 215 milyon TL idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

Diğer taraftan, 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında, fiyatların, malların arz ve talebine bağlı olarak serbest rekabet şartlarına göre oluşmasının esas olduğu, meslek mensuplarının serbest rekabeti engellemek amacıyla kendi aralarında veya üreticilerle ticari anlaşmalar yapamayacağı, uyumlu eylemde bulunamayacağı ve hâkim durumlarını kötüye kullanamayacağı hüküm altına alınmış; Bakanlık ve belediyeler, serbest rekabetin ortadan kaldırılmasına, engellenmesine ve bozulmasına yönelik eylemleri önlemek için gereken tedbirleri almakla görevli ve yetkili kılınmıştır. Ayrıca, malların toptan veya perakende ticaretinde piyasada darlık yaratmak, fiyatların yükselmesine sebebiyet vermek veya fiyatların düşmesine engel olmak amacıyla malların belirli ellerde toplanması, satışından kaçınılması, stoklanması, yok edilmesi, bu amaçla propaganda yapılması veya benzeri davranışlarda bulunulması başta olmak üzere piyasayı bozucu eylemler de yasaklanmış ve bu eylemler için cezai müeyyideler getirilmiştir.

5957 sayılı Kanunla, sebze ve meyvelerin üretici fiyatları ile tüketici fiyatları arasındaki makasın azaltılması amacıyla önemli düzenlemeler getirilmiştir. Kanunla perakendecilerin üreticilerden doğrudan ürün temin etmesi sağlanarak aracısız satış yapılması mümkün kılınmıştır. Üretici örgütleri hal rüsumundan muaf tutulmuş, hallerdeki işyerlerinin yüzde yirmisi üretici örgütlerine ayrılmış ve üretici örgütlerinin hal dışında satış yapabilmeleri sağlanmıştır. Yalnızca üreticilerin satış yapabileceği üretici pazarlarının kurulması ve semt pazarlarındaki satış yerlerinin yüzde yirmisinin üreticilere ayrılması sağlanmıştır.

Öte yandan, sebze ve meyve ticaretine ilişkin üretimden tüketime kadar olan sürecin farklı kamu kurumlarının veri tabanları üzerinden bütüncül bir şekilde izlenebilmesi ve mali belgelerle Hal Kayıt Sistemi bildirimlerinin karşılıklı olarak kontrol edilebilmesi amacıyla, Hal Kayıt Sistemi ile Gelir İdaresi Başkanlığı bünyesindeki e-Fatura, e-Arşiv, e-Sevk İrsaliyesi ve e-Müstahsil Makbuzu sistemlerinin entegrasyonu tamamlanmış ve veri akışı sağlanmıştır.

Ayrıca, Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesindeki ÇKS, TÜKAS, KOBÜKS, OTBİS ve İTUBİS sistemlerinden elde edilecek verilerin Hal Kayıt Sistemine aktarılmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

Bununla birlikte, sebze ve meyve ticaretinde şeffaflığın güçlendirilmesi ile üreticilerin ürünlerinin satış süreci hakkında eksiksiz ve anlık biçimde bilgilendirilmesinin sağlanması amacıyla Bakanlığımızca üreticilerin kısa mesaj (SMS) yoluyla bilgilendirilmesine başlanmıştır. Söz konusu uygulama kapsamında, Hal Kayıt Sistemi üzerinden gerçekleştirilen satışlara ilişkin olarak ürünün teslim edildiği komisyoncu ve alıcıya ait bilgiler, ürünün cinsi, miktarı ve satış fiyatı, satış tarihi ile işleme ait künye numarası bilgileri üreticilere SMS yoluyla iletilmektedir.

Üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunması amacıyla, ilgili kamu kurumları ve belediyelerle veri paylaşımı ve iş birliğinin geliştirilmesi ve tarladan sofraya fiyat oluşumunun daha etkin takip edilmesi için Bakanlığımızca Hal Kayıt Sisteminin izleme ve denetim kapasitesinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.